

RHINO NEWS

In juni is neushoornbaby Frans geboren in Mkomazi National Park. De kleine en zijn moeder Marina maken het goed.

Marina bevalt van zoon

Goed nieuws vanuit Mkomazi: neushoornvrouwje Marina is in juni bevallen van haar tweede kalfje. Het is een mannetje, dus dat betekent dat Billy er een broertje bij heeft. De medewerkers van Mkomazi hebben de neushoornbaby, die Frans is genoemd, voor het eerst gezien toen hij drie weken oud was. Voor die tijd hield Marina hem verborgen in de bosjes, iets dat kersverse neushoornmama's vaak doen.

De vader van de jongste telg uit de neushoornfamilie is Jonah. Volgens Lucy Fitzjohn is Jonah dé fokstier van Mkomazi. Moeder Marina leeft sinds 2001 in Mkomazi en heeft nu twee kalfjes ter wereld gebracht. “Moeder en zoon ma-

ken het erg goed. Wel is het personeel heel waakzaam, want neushoornbaby's kunnen aangevallen worden door andere neushoornvrouwjes en hyena's”, vertelt Lucy Fitzjohn. In Mkomazi leven nu veertien neus-

hoorns: acht vrouwjes en zes mannetjes. De medewerkers hebben een vermoeden dat ook vrouwje Charlie een kalfje verwacht, maar pas een week voor de bevalling is het met zekerheid te zeggen of een vrouwje echt zwanger is.

Zimon en Saar bedrijven de liefde

Het liefdeskoppel Zimon en Saar uit DierenPark Amersfoort was eind juli landelijk nieuws. De reden? De twee Indische neushoorns hebben eindelijk – na vele onfortuinlijke pogingen de afgelopen jaren – gepaard!

Dat klinkt misschien niet heel bijzonder, maar dat is het wel. Al jaren probeerden de verzorgers de twee te laten paren, uiteraard in de hoop op een babyneushoorn. Maar tot meer dan wat achter elkaar aan rennen en snuffelen kwamen Zimon en Saar niet. Het dierenpark had daarom de

hulp ingeroepen van twee Duitse onderzoekers om te kijken of het uitblijven van een paring misschien een lichamelijke oorzaak had. De wetenschappers ontdekten inderdaad dat Zimon traag zaad heeft én dat Saars maagdevlies te dik was. Een ongelukkige combinatie om tot een succesvolle paring te komen.

De wetenschappers hebben daarom de natuur een handje geholpen en het vlies van Saar doorgeprikt. Twee dagen later was Saar in haar vruchtbare periode en zijn de twee neushoorns bij elkaar gezet in het *dateperk*, een afgesloten ruimte waar de

twee ongestoord hun gang kunnen gaan. Zimon toonde eerst niet veel interesse, maar Saar des te meer. Na een tijdje sloeg de vonk ook bij Zimon over en begon het liefdesspel dat ruim een uur duurde. Of Saar ook daadwerkelijk zwanger is geworden, is op dit moment nog niet te zeggen. Bij neushoorns is het doorgaans in 95% van de gevallen direct raak, maar door het trage zaad van Zimon is dat niet zeker. Het is dus nog even afwachten of de paring heeft geleid tot een zwangerschap en Saar over anderhalf jaar moeder wordt van een babyneushoortje.

De puntjes op de i

De werkzaamheden aan het nieuwe hekwerk rond de uitbreiding van het neushoornreservaat in Mkomazi zijn bijna klaar. Het hekwerk heeft vele uren werk gekost, maar het resultaat mag er zijn.

Met shovels is allereerst de grond vlak gemaakt; een hele klus in het onherbergzame landschap. Vervolgens hebben de werklui met de hand maar liefst 2.000 gaten gegraven voor

het nieuwe 9 kilometer lange hekwerk. In deze gaten zijn houten palen geplaatst en daaraan is schrikdraad bevestigd. Omdat kant-en-klare hekwerken in Tanzania niet te koop zijn, is het hek vrijwel helemaal met de hand gemaakt. Negen werkmannen en een opzichter zijn bijna een jaar bezig geweest met het hek. Als het hek klaar is, is het neushoornreservaat vijftig vierkante kilometer groter.

Neushoornjacht neemt toe

Het beschermen van de (zwarte) neushoorn is meer dan ooit nodig. De jacht op neushoorns neemt namelijk weer toe vanwege een toenemende vraag naar hoorns vanuit Azië, waar de hoorn wordt gebruikt in geneesmiddelen.

Alleen al in Zuid-Afrika zijn dit jaar bijna 100 neushoorns het slachtoffer geworden van de jacht naar hoorns. En daarmee lijkt 2010 een tragisch recordjaar te worden. In 2009 werden 122 neushoorns neergeschoten en dat

was een dieptepunt, meldt RTL Z op zijn website. De neushoornjacht is al eeuwen een probleem. In landen als China en Vietnam worden hoorns van neushoorns gebruikt als medicijn tegen kwaaltjes en verwerkt in 'potentieverhogende' pillen. Nu het in China economisch beter gaat, zijn meer Chinezen in staat dit soort 'medicijnen' te betalen en stijgt de vraag naar hoorns. Afrikaanse stropers proberen de hoorns te verhandelen naar Azië, waar een hoorn meer waard is dan goud: een kilo hoorns levert rond de 70.000 euro op.

In Burgers' Zoo is breedlipneushoornbaby Dozer geboren.
Foto: Erwin Vrijhof/Burgers' Zoo

Neushoorn geboren in Burgers' Zoo

Hij lijkt op een bulldozer en dankt daar zijn naam aan, woog bij de geboorte ruim 50 kilo, is nieuwsgierig en ondanks zijn kleine formaat heel krachtig. We hebben het over Dozer, het neushoornmannetje dat in de nacht van 5 op 6 april is geboren in de Arnhemse dierentuin Burgers' Zoo. Inmiddels loopt Dozer in het buitenverblijf in de dierentuin en kan het publiek hem bewonderen.

Dozer is de zoon van moeder Kwanzaa, een witte breedlipneushoorn, en vader Gilou. Kwanzaa kreeg in 2006 haar

eerste kalfje: dochter Kara, die nog steeds in Burgers' Zoo woont. Vader Gilou komt uit Safaripark Beekse Bergen. Hij is verhuisd naar de Arnhemse dierentuin, waar hij fungeert als fokstierman. Met resultaat, zo blijkt nu.

De geboorte van een breedlipneushoorn in een dierentuin is vrij uniek. Als het een goed jaar is, worden in alle Europese dierentuinen samen jaarlijks vier tot vijf breedlipneushoorns geboren. In het wild leven nog enkele tienduizenden breedlipneushoorns.

Mail uit Mkomazi

De van origine Engelse Lucy Fitzjohn woont al vele jaren samen met haar man Tony en hun kinderen in het Mkomazi National Park. Voor de Suzuki Rhino Club beschrijft Lucy wat zij meemaakt in de Afrikaanse wildernis.

Na het regenseizoen is nu de droge tijd aangebroken. De regen heeft het park goed gedaan. Tijdens een patrouillevlucht, die Tony regelmatig maakt, zagen we maar liefst 250 olifanten. Ze gedroegen zich precies zoals het hoort in de natuur: de vrouwtjes en kinderen samen in groepen en de oude en jonge mannetjes in andere groepen. Ook zagen we zo'n tachtig Afrikaanse antilopen, een enorme kudde kafferbuffels, zebra's, gazellen en elandantilopen.

Met de neushoorns gaat het ook goed. De populatie is gegroeid naar veertien! Maar we moeten waakzaam zijn. De laatste tijd zijn er in Afrika veel stropers actief, vandaar dat het extra belangrijk is dat het neushoornreservaat vergroot en beveiligd is. We zijn bezig met een groot hek om het reservaat. De hevige regenbuien deden dit werk geen goed en er was veel opruimwerk. Maar uiteindelijk is het een succes gelukkig. De werklui hebben fantastisch werk geleverd: ze hebben maar liefst 9 kilometer aan nieuw hekwerk neergezet.

Verder hebben we bezoek gehad van dierenarts Pete Morkel en dr. Dana Holeckova, directeur van Dvůr Králové, een dierentuin in Tsjechië. Zij was erg blij te zien dat de drie neushoorns die vorig

jaar vanuit deze dierentuin naar Mkomazi kwamen het goed maken.

Hoewel het verbeteren van de leefomstandigheden van de neushoorns en hen behoeden voor uitsterven een van onze voornaamste bezigheden is, zetten we ons ook in voor de lokale bevolking. Inmiddels hebben we meegewerkt aan het realiseren van zes scholen in de dorpen aan de grens met het Mkomazi National Park. Ook hebben we gehoor gegeven aan de oproep van de Tanzaniaanse president om te investeren in middelbare scholen. Dat project loopt nu. Sinds twee jaar leren schoolkinderen dankzij het Outreach Program over de natuur en de dieren in het Mkomazi National Park. Dit gaat via het principe 'jong geleerd is oud gedaan': als kinderen nu

Contact met de Tsjechische neushoorns

Jabu, Jamie en Deborah – de drie neushoorns die vorig jaar vanuit Tsjechië naar Tanzania zijn verhuisd – zijn in uitstekende conditie. Onlangs heeft 's werelds meest ervaren neushoornarts Pete Morkel de drie neushoorns bezocht. De reden voor zijn bezoek? Het vervangen van de zenders in de hoorns van de Tsjechische neushoorns.

De neushoorns Jabu, Jamie en Deborah hebben elk een zender in hun hoorn, zodat ze te traceren zijn in hun grote leefgebied. Maar liefst tien uur waren Pete Morkel en medewerkers van Mkomazi bezig met de intensieve operatie. De neushoorns moesten eerst verdoofd worden met een verdovingspijl; een lastige klus, omdat de drie in een dichtbegroeid gebied leven. Gelukkig schoot Pete direct raak en deed het verdovingsmiddel al snel zijn werk. Terwijl de dieren verdoofd waren, werden hun zenders vervangen, werden ze gewassen en gecheckt op teken.

Na het vervangen van de zender heeft Jabu zich vervolgens zes weken niet laten zien. Gelukkig is hij inmiddels over zijn schrik heen en eet hij weer wortels uit Tony Fitzjohns hand. Sinds januari worden de drie niet meer bijgevoerd. Het geven van wortels is alleen bedoeld als manier van contact,

zodat Jabu niet vereenzaamt. Als Jabu volwassen is, krijgt hij een vrouwtje. Jamie en Deborah maken het goed, alleen zijn zij meestal wat humeurig aan het eind van de dag. Deborah komt vaak nog wel even een kijkje nemen bij de medewerkers, maar Jamie geeft ze niet meer dan een spottende blik. Als de droogte aanhoudt, verhuizen Jamie en Deborah, die samen in een afgezet deel van het park leven, naar een groter gedeelte in het neushoornreservaat en betreft Jabu hun huidige gedeelte. Zo is er voldoende voedsel in de droge periode. De dieren krijgen extra water in de droge tijd.

Donateur worden?

De strijd om het voortbestaan van de zwarte neushoorn is nog lang niet gestreden. Word daarom donateur van de Suzuki Rhino Club. Bent u al donateur? Maak dan mensen in uw omgeving enthousiast en verwijs ze naar **www.rhinoclub.nl**. Al voor € 15,- bent u een jaar lang donateur. Ook eenmalige donaties zijn van harte welkom! Stort deze op bankrekeningnummer 39.88.47.452 van de Suzuki Rhino Club te Bodegraven. Alle donaties komen ten goede aan het Mkomazi National Park in Tanzania, waar met een fokprogramma wordt gewerkt aan het vergroten van de populatie zwarte neushoorns.

leren over de natuur, kunnen zij zich later als ze volwassen zijn inzetten voor het behoud ervan. Het afgelopen half jaar hebben 378 scholieren ons bezocht.

Ten slotte gaat alles goed met ons African Wild Dog-programma. Vier teefjes zijn bevallen van in totaal maar liefst 22 puppy's. Eind dit jaar hopen we al deze Afrikaanse wilde hond-puppy's, als ze geen zorg meer nodig hebben van hun moeder, uit te zetten in het wild.

We zijn de Suzuki Rhino Club oprecht dankbaar voor hun steun. Dankzij hen kunnen we ons werk in Mkomazi National Park op een professionele manier doen.

Groetjes vanuit Mkomazi!

Lucy Fitzjohn

